

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

2. Melnikova, O. (2010). Zmist ekonomichnoyi osvity v pochatkoviy shkoli ta priorityy ii formyvannya v Ukraini [The content of economic education in elementary school and the priorities of its formation in Ukraine]. Available at: [file:///C:/Users/Valeriy/Downloads/znpkhnpu_eko_2010_10_17%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Valeriy/Downloads/znpkhnpu_eko_2010_10_17%20(1).pdf) [in Ukrainian].

3. Kasaraba, V. (2014). Metody ekonomichnogo vyhovannya v shkoli [The Methods of economic education at school]. Available at: http://sc.ho13ra.ucoz.ua/publ/metodi_ekonomichnogo_vihovannja_u_shkoli/1-1-0-9 [in Ukrainian].

4. Soldatova, L. (2000). Dydaktychni igry z

vykorystannyam ekonomichnoi terminologii [The Didactic games with using the economic terminology]. *Elementary School*, no.6, pp. 27–28. [in Ukrainian].

5. Paliga, O. & Dzhus, M. V. (Ed.). (2009). *Formuvannya ekonomichnogo myslennya molodshyh shkoliariv* [The Formation of economic thinking of junior pupils]. *Metodychni znakhidky vchyteliv pochatkovykh klasiv z pohlyblyenym vyvchenniam osnov ekonomiky* [Methodological finds of primary school teachers with in-depth study of the fundamentals of economics]. Ternopil: Traveler. [in Ukrainian].

6. Yurovsky, D. (1988). *Ekonomika dlya pochatrivtciv* [Economics for beginners]. Ternopil: Textbooks and manuals. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.04.2018

УДК 378.22:004.9

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.136843>

Наталія Бахмат, доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри теорії та методик початкової освіти
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

У статті йдеться про освітньо-наукову підготовку магістрів у закладах вищої освіти як процес розвитку їх професійно-особистісних якостей, формування професійної та дослідницької компетентності в освітній і майбутній фаховій діяльності, що сприяє вирішенню інноваційних завдань в умовах інформатизації освіти. Описано зміст авторської навчальної дисципліни “Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи”, вивчення якої забезпечує формування фахової компетентності педагогів до використання різноманітних інформаційних технологій в освітньому процесі вищої і початкової школи.

Ключові слова: виробничі функції; інформаційно-комунікаційні технології; професійна компетентність; інноваційне середовище; електронні освітні ресурси; соціальна освітня мережа.

Лит. 5.

Nataliya Bakhmat, Doctor of Sciences (Pedagogy), Associate Professor,
Professor of the Elementary Education Theory and Methodology of
Primary Education Department Kamyanets-Podilskiy Ivan Ohienko National University

THE FEATURES OF EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC TRAINING OF MASTERS IN THE EDUCATION INFORMATIZATION CONDITIONS

The article deals with the educational and scientific preparation of masters in the institutions of higher education as a process of their professional and personal qualities development, the formation of professional and research competence in educational and future professional activity that promotes the innovative tasks solving in the conditions of education informatization. Their training system state, taking into account the current tendencies of education informatization testifies to the lack of the subject development component – the specifics of the analysis, selection, creation and use of ICT tools in accordance with production tasks. The effective organizational and methodical decisions as a systematic influence on the formation of professional competencies in the system of educational and scientific preparation of masters in HES was the introduction of a curriculum for the training of future elementary school teachers of selective educational discipline “Methodology and technology of the informatization of the pedagogical activity of teacher of elementary school”, the study of which provides formation of the teachers professional competence to the use of various information technologies in the higher and elementary school educational process. The purpose, the task, the subject of studying the discipline, the content component of the program, represented by two content modules, the forms and methods of the organization of training are revealed, a number of tasks for independent work of students is given in the course of studying, which provides the formation of the higher education applicants readiness for self-organization, self-education, and self-improvement.

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

The content of lectures, the academic discipline of distance counseling lessons organization, the development of the electronic complex of teaching and methodological support of the discipline; creation of interactive tasks for the thematic and modular evaluation of the students' academic achievements; the development of modern criteria and indicators of evaluating the results of independent work of students improvement are determined the prospects of professional competence formation.

Keywords: production functions; the information and communication technologies; professional competence; an innovation environment; the electronic educational resources; a social educational network.

Постановка проблеми. Підготовка конкурентоздатних фахівців та формування їх професійної компетентності на сучасному етапі модернізації є важливим завданням вищої професійної освіти. Тільки висококомпетентний фахівець, культурна і освічена людина здатна виконувати свої виробничі функції та бути конкурентоздатною в сучасних ринкових умовах. Інтеграція української вищої школи в європейський освітній простір впливає на вимоги, що висуваються до випускників магістратури. Магістр повинен здійснювати низку виробничих функцій, вирішувати завдання професійної та соціальної діяльності, розв'язувати складні задачі та практичні проблеми в галузі освіти або в процесі навчання, що передбачає проведення ними досліджень, здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; забезпечувати здатності випускника здійснювати професійну діяльність на первинній посаді одразу після закінчення терміну навчання. Результатом навчання здобувачів у магістратурі є формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

У зв'язку із зазначеним професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти (ЗВО) розглядають освітньо-наукову підготовку магістрів як один із пріоритетних напрямів своєї діяльності, створюючи умови для забезпечення розвитку творчої, високопрофесійної особистості. На нашу думку, освітньо-наукова підготовка магістрів у ЗВО є процесом розвитку їх професійно-особистісних якостей, формування професійної та дослідницької компетентності в освітній і майбутній фаховій діяльності, що сприяє вирішенню інноваційних завдань в умовах інформатизації освіти. Діючі програми магістерської підготовки у вишах відповідають нормативним документам про вищу освіту та базовим принципам Болонського процесу, зорієнтованого на створення загальноєвропейського освітнього простору.

Аналіз основних досліджень. Різні аспекти підготовки магістрів у ЗВО досліджували В. Андрущенко, В. Биков, Т. Белан, Н. Гайдук, О. Гура, Н. Дудник, С. Дворецький, Л. Козак, В. Кремень, Ю. Красильник, І. Мигович, О. Самойленко, О. Спірін, Є. Швець, О. Яненко, С. Яшук та інші. У працях науковців розкрито проблеми формування конкурентоспроможних фахівців,

вдосконалення системи їх підготовки, формування різних видів компетентностей, підвищення якості вищої освіти. Однак, проаналізувавши стан системи освітньо-наукової підготовки магістрів урахуванням сучасних тенденцій інформатизації освіти, нами було з'ясовано, що типовим для організації освітнього процесу у вищій школі є підхід, коли в роботі зі студентами магістратури реалізуються програми елементарної комп'ютерної підготовки у галузі мережевих технологій і використання Інтернет-ресурсів в освіті для тих з них, хто володіє основними офісними технологіями, при цьому недостатньо є розроблений предметний складник – специфіка аналізу, відбору, створення і використання інструментів ІКТ відповідно до професійних завдань.

Метою статті є окреслення особливостей освітньо-наукової підготовки магістрів у закладах вищої освіти в контексті сучасних освітніх трансформаційних процесів.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи те, що саме студенти здійснюють величезний вплив на впровадження ІКТ у вищій освіті, виникає необхідність чіткого усвідомлення науково-педагогічними працівниками ЗВО того, що умови освітнього середовища мають відповідати новому цифровому поколінню молоді, яка обирає сучасні ІТ у великій кількості. Випускник магістратури повинен не тільки володіти знаннями в галузі ІКТ, а має бути фахівцем із застосування нових технологій у своїй професійній діяльності.

Ефективним організаційно-методичним рішенням в якості планомірного впливу на формування професійних компетентностей у системі освітньо-наукової підготовки магістрів у ЗВО стало введення до навчального плану підготовки майбутніх учителів початкової школи вибіркової навчальної дисципліни "Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи" [5].

У програмі навчальної дисципліни враховано кількість годин (кредитів), відведених на її вивчення, а саме: 135 годин (4,5 кредити відповідних ЕСТ8), із них 24 годин – лекційні заняття, 22 години – практичні заняття, 89 годин – самостійна робота. Вивчення магістрантами цієї навчальної дисципліни завершується заліком.

Предметом вивчення навчальної дисципліни

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

встановлено теоретико-методологічні та технологічні підходи інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи. Формат дисципліни передбачає тісні зв'язки з дисциплінами: “Сучасні інформаційні технології навчання”, “Основи інформатики з елементами програмування”, “Організація і управління в початковій освіті”, “Педагогічні технології в початковій школі”, “Методика навчання інформатики”, “Актуальні проблеми початкової освіти”, “Методика організації професійної діяльності вчителя в умовах інноваційного освітнього середовища” та ін.

Інформаційно-освітній компонент програми навчальної дисципліни “Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи” розкриває її мету і основні завдання. Мета навчальної дисципліни – формування професійної компетентності майбутніх фахівців до використання різноманітних інформаційних технологій в освітньому процесі початкової та/чи вищої школи.

Автором виокремлено основні завдання дисципліни:

- розвиток знань і формування вмінь у роботі з офісними програмами та мережею Інтернет;
- формування загальних і спеціалізованих навичок по роботі з інформаційними ресурсами різних видів і форматів;
- ознайомлення з засобами і технологіями, що підтримують індивідуальну і групову навчальну діяльність в інформаційному освітньому середовищі;
- навчання використанню сучасних засобів комунікації (через мережу Інтернет, проведення аудіо- та відеоконференцій тощо);
- підвищення компетентності в галузі електронного навчання і самоосвіти за допомогою засобів ІКТ;
- формування базових знань і вмінь у галузі організації освітнього процесу із застосуванням засобів ІКТ;
- розвиток у студентів навичок критичного мислення в процесі роботи з інформаційними ресурсами.

Цілеспрямованість і гнучкість підпорядкування поставленої мети і описаних завдань дидактичним потребам ЗВО, самостійність у виборі дисципліни вказує на вільне визначення особистих уподобань, вибір видів і форм навчальної діяльності кожним суб'єктом освітнього процесу.

Орієнтуючись на сучасні вимоги щодо модульного структурування змісту навчальних дисциплін, у побудові навчальної дисципліни “Методологія та технології інформатизації

педагогічної діяльності вчителя початкової школи” врахована наявність довершених блоків дидактично адаптованої інформації. Вважаємо за доцільне здійснювати засвоєння знань інформаційного блоку двома взаємопов'язаними змістовими модулями: “Теоретико-методологічні основи інформатизації освіти та використання інформаційних технологій в освітньому процесі” і “Технології інформатизації педагогічної діяльності в освітньому процесі закладів вищої освіти”.

У першому змістовому модулі вивчаються роль і місце інформатизації педагогічної діяльності в реалізації сучасної освітньої парадигми; особливості організації педагогічної діяльності вчителя в умовах інформатизації освіти та можливості розв'язання дидактичних задач педагога за допомогою інформаційних технологій.

У другому змістовому модулі студентами опрацьовуються технології організації освітнього процесу у ЗВО сучасними інформаційно-комунікаційними засобами навчання; інформаційно-комунікаційні технології та методи навчання у вищій школі; технології інформатизації педагогічної діяльності та методика їх використання у практиці вчителя початкової школи та викладача педагогіки, психології і методик початкової освіти.

Розроблений авторський проект інноваційного (хмаро орієнтованого) середовища педагогічної підготовки вчителів початкової школи у ЗВО [1] впроваджено в систему освітньо-наукової підготовки магістрів та реалізується як неперервний процес. Його здійснення передбачає використання комплексу педагогічних впливів і реалізується через алгоритм, який описує процедуру поетапного оволодіння студентами основними видами педагогічної діяльності: навчальним, виховним, організаційним, інформаційним та дослідницьким у процесі вивчення нормативних дисциплін загальної і професійної підготовки, вибіркової дисципліни “Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи” та педагогічних практик. Згідно з вимогами програми студенти повинні:

- знати: управління інформацією в педагогічній діяльності; основні правила роботи з носіями інформації, розподіленими базами знань, комп'ютерними мережами; основні правила роботи з електронними словниками й іншими електронними ресурсами в освітньому процесі; методи пошуку, аналізу, обробки інформації; особливості створення портфоліо професійних досягнень педагога; види та зміст електронних освітніх ресурсів (ЕОР); проблеми застосування

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

ЕОР в освітньому процесі початкової школи та шляхи їх подолання;

- **уміти:** користуватися персональним комп'ютером як засобом пошуку інформації, необхідної для розв'язання педагогічних завдань; використовувати в професійній педагогічній діяльності різноманітні носії інформації; використовувати в професійній діяльності електронні словники та інші види ЕОР для розв'язання педагогічних завдань; вирішувати стандартні завдання професійної діяльності, пошуку, аналізу, оформлення інформації в педагогічній діяльності; використовувати інструменти проектування діяльності (в тому числі колективної), візуалізації ролей і подій;

- **володіти:** основними методами і прийомами роботи на ПК з прикладними програмними засобами; навичками роботи в глобальній мережі Інтернет і з мережевими технологіями, навичками аналізу і вибору програм різного призначення; здатністю роботи з розподіленими базами знань, комп'ютерними мережами; здатністю роботи з ЕОР для розв'язання педагогічних завдань; здатністю вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної та бібліографічної культури із застосуванням інформаційних і педагогічних технологій; стандартними методиками пошуку, аналізу та обробки матеріалу педагогічного дослідження тощо.

Операційно-діяльнісний компонент програми навчальної дисципліни "Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи" є сукупністю різних форм і методів організації освітнього процесу: лекційних, практичних занять, індивідуальних завдань для самостійної роботи.

Зміст програми передбачає використання на дидактичних заняттях різних методів організації діяльності студентів: рольових ігор, дискусій, захисту навчальних проектів, розробки і презентацій фрагментів лекційних і практичних занять, творчих напрацювань, моделювання педагогічних ситуацій, аналіз педагогічного досвіду тощо. Окрім цього, практика роботи показує, що впровадження сучасних засобів навчання, використання можливостей Інтернету, робота з електронними базами даних, застосування мультимедіа та інших матеріалів в освітньому процесі підсилює пізнавальну активність студентів, а це в свою чергу дає змогу досягти максимальної економії часу для у засвоєння значного обсягу програмного матеріалу, стимулює творчість, формує професійні компетентності.

У процесі розробки програми та змісту самостійної роботи магістрантів було враховано те, що вибір дидактичної моделі вивчення дисципліни "Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи" має базуватися на їх готовності до самоорганізації, самоосвіти, самовдосконалення. Багаторічний досвід власної діяльності у ЗВО демонструє, що студентам доцільно пропонувати завдання для самостійної роботи до кожної з тем навчальної дисципліни, визначати орієнтовну кількість годин для виконання завдань відповідно до рівня складності, узгоджувати графік виконання, ознайомлювати їх із шкалою та підходами щодо організації оцінювання результатів творчих напрацювань (на практичних, індивідуальних заняттях, у процесі модульної контрольної роботи, підсумкової тестової роботи, заліку). В цьому допомогу надають розроблені методичні указівки та завдання до самостійної та індивідуальної роботи здобувача освітнього рівня магістр, з яким відбувається ознайомлення на першому лекційному занятті.

Прикладами завдань для самостійної роботи студентів є:

- Обґрунтувати роль і місце ІТ у реалізації сучасної освітньої парадигми.

- Охарактеризувати специфіку організації та проведення відеоконференції.

- Розробити інформаційну карту психолого-педагогічної діагностики учнів початкової школи на основі ІКТ.

- Охарактеризувати особливості педагогічної науки в умовах інформатизації освіти.

- Обґрунтувати роль ІТ як засобу реалізації положень Болонського процесу про неперервну освіту.

- На основі аналізу інформації, наведеної в мережі Інтернет, презентувати закордонний досвід застосування ІКТ в освіті.

- Проаналізувати доцільність активізації пізнавальної діяльності учнів за допомогою ІТ.

- Окреслити проблеми підготовки педагогічних кадрів вищої кваліфікації та здобувачів вищої освіти до використання ІТ в освіті.

- Розробити вимоги до методичних матеріалів, що забезпечують особистісно зорієнтоване навчання з використанням засобів ІКТ.

- Охарактеризувати дидактичні основи використання ІТ в освітньому процесі ЗВО.

- На основі інструментарію мультимедіа-технології розробити освітні проекти, які би реалізували міжпредметні зв'язки.

- Охарактеризувати інформаційно-комунікаційні методи навчання у ЗВО. Довести їх актуальність.

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

- Визначити особливості створення та використання електронних навчальних програм і матеріалів.

- Охарактеризувати специфіку методу проєктів із використанням ІТ.

- Розробити інтерактивний урок із використанням ІКТ (у форматі Power Point) тощо.

Для досягнення оптимального планування і раціональної організації освітнього процесу у програмі курсу передбачено підхід до конструювання кредитно-трансферної системи оцінювання навчальних досягнень студентів [3]. У свою чергу, це є типовим виявом реалізації результативно-оцінювального компоненту програми навчальної дисципліни “Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи”. В процесі створення програми курсу враховано, що контроль успішності студентів в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу здійснюється з використанням методів, які визначаються ЗВО.

Програмою передбачено такі методи оцінювання: поточне письмове оцінювання (модульний контроль знань), фронтальне та індивідуальне опитування, підсумковий письмова тестова робота, залік. Серед методів самоконтролю доцільним є застосування методу самооцінювання та самоаналізу. Результативно-оцінювальний компонент програми навчальної дисципліни реалізується на навчальних заняттях або в процесі оцінювання самостійної роботи студентів у формі співбесід, тестування, заліку тощо, і їхні навчальні досягнення з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практичні роботи, самостійна робота, творчі завдання тощо) оцінюються кількісно, тобто визначається рейтинг.

За результатами вивчення дисципліни у студентів магістратури мають і бути сформовані компетентності:

- володіння базовими методами аналізу і відбору інструментів ІКТ, електронних освітніх ресурсів (ЕОР) відповідно до професійних завдань; здійснення рефлексії рівня інтеграції професійної діяльності в інформаційне освітнє середовище й аналіз його можливостей;

- здатність оцінювати потенційні можливості ЕОР для отримання результатів навчання з предметів вищої школи.

Отже, можна зробити висновок, що оновлення змісту освіти та програмного матеріалу зокрема є підґрунтям формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи та викладача ЗВО на базі магістратури.

Перспективи формування фахової компетентності вбачаємо в удосконаленні змістового наповнення лекційних, організації дистанційних консультативних занять з навчальної дисципліни “Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи”; розробленні електронного комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни (ЕКНМЗ); створенні інтерактивних завдань для тематичного та модульного оцінювання навчальних досягнень студентів; виробленні сучасних критеріїв і показників оцінювання результатів самостійної роботи студентів. Найближчим часом ЕКНМЗ буде розміщено в електронному навчальному кабінеті (Е-НК) викладача – електронному освітньому ресурсі, який є віртуальним відтворенням навчального кабінету (аудиторії) ЗВО, створеного соціальною освітньою мережею “Accent” [4], який містить:

- репозиторій сучасних ЕОР у форматі підручників, посібників, словників, довідників, презентацій, методичних розробок для підтримки занять і позакласних заходів тощо;

- системи створення педагогами ЕОР;

- електронного навчального кабінету викладача (учителя) -е-НК;

- електронного середовища (е-середовища) закладу освіти, яке забезпечує підтримку основних функцій управління освітнім процесом, і реалізується як електронний кабінет директора й електронний кабінет батьків;

- засобів для створення мережі е-середовищ закладів освіти з можливістю формування спільної бази ЕОР, виконання спільних проєктів;

- засобів для створення та підтримки мережі, призначеної для взаємодії суб’єктів-учасників, у тому числі організації роботи над груповими проєктами.

Електронна платформа мережі “Accent” повністю адаптована до нинішніх умов інформатизації освіти та містить web-інструментарій для створення та впровадження автентичного електронного середовища (web-прототипу) закладу освіти. Умови здобуття студентами освіти не шкодять соматичному та психічному здоров’ю її суб’єктів, враховують індивідуальні запити та характерні риси кожного (проникливість, темперамент, організаторські здібності тощо) і підсилюють формування професійних компетентностей. Врахування психофізіологічних властивостей суб’єктів освітнього процесу, дослідження та аналітичне опрацювання їхніх особистісних якостей – особистісно зорієнтований підхід – стає основою послідовної безперешкодної інтеграції ІТ-форм,

ІТ-методів, ІТ-засобів та ІТ-прийомів навчання та виховання до традиційної освітньої системи ЗВО.

Таким чином, введення в освітньо-наукову підготовку магістрів навчальної дисципліни “Методологія та технології інформатизації педагогічної діяльності вчителя початкової школи” враховує сучасні тенденції інформатизації освіти та відповідає Рекомендаціям ЮНЕСКО, які твердять, що “викладачі повинні застосовувати такі методи і організаційні форми навчальної роботи, які відповідають вимогам до знань суспільства, що розвивається. Студенти повинні мати можливість не тільки глибоко освоїти зміст запропонованих їм навчальних дисциплін, а й розуміти, як вони можуть самі виробляти нові знання, використовуючи для цього потенціал сучасних засобів ІТ” [2, 7].

Одним із важливих завдань системи освітньо-наукової підготовки магістрів в умовах інформатизації освіти вважаємо генерацію компетентності проектувати цілісне автентичне навчально-методичного забезпечення, використання якого дозволить їм вибудувати індивідуальну траєкторію навчання та модель динамічного формування змісту навчальних дисциплін.

Інтеграція ІТ та дисциплін набуває все більшого значення для формування мотивації до неперервного отримання знань. Навчання в умовах інноваційного освітнього середовища можна вважати одним із позитивних наслідків інформатизації освіти, який у свою чергу, може стати перспективним поштовхом до формування хмаро орієнтованих середовищ спеціального спрямування, зокрема для підготовки вчителів у системі післядипломної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бахмат Н. В. Педагогічна підготовка вчителів початкової школи: інноваційні підходи в умовах хмаро-орієнтованого середовища: монографія / Н. В. Бахмат. – Київ: Міленіум, 2016. – 360 с.

2. Структура ИКТ-компетентности учителей: рекомендации ЮНЕСКО [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>. Загл. с экрана.

3. Тимчасове положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень студентів Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjT9vLQgK7bAhWky>

К Y K H e i 6 A r I Q F g g n M AA&url=http%3A%2F%2Feduportal.kpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2015%2F04%2FRSO-p o l o z h e n n y a - 2009.doc&usg=AOvVaw1OxgHrgi9Xh46ZOY2nthRX. – Назва з екрану.

4. “Accent”: соціальна освітня мережа. – Режим доступу: <http://ac-cent.com/index.php/jomsocial>. – Назва з екрану.

5. Moodle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.kpnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=31>. Назва з екрану.

REFERENCES

1. Bakhmat, N. V. (2016). *Pedahohichna pidhotovka vchyteliv pochatkovoї shkoly: innovatsiini pidkhody v umovakh khmaro oriientovanoho seredovyshcha* [The pedagogical training of primary school teachers: the innovative approaches in the conditions of the cloud-based environment]. Kyiv: Milenium, 360 p. [in Ukrainian].

2. Struktura YKT-kompetentnosti uchyteliei: rekomendatsyy YuNESKO [The structure of ICT competence of teachers: the recommendations of UNESCO]. [Electronic resource]. Available at: <https://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>. The name of the screen.

3. Tymchasove polozhennia pro reitynhovu systemu otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen studentiv Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiiienka (zi zminamy ta dopovnenniamy) [Temporary position on the rating system of assessing the academic achievements of the students of the Kamyianets-Podilskiy Ivan Ohiyenko National University (with amendments and additions)]. [Electronic resource]. Available at: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjT9vLQgK7bAhWkyKYKHei6ArIQFggNmAA&url=http%3A%2F%2Feduportal.kpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2015%2F04%2FRSO-p o l o z h e n n y a - 2009.doc&usg=AOvVaw1OxgHrgi9Xh46ZOY2nthRX>. The name of the screen.

4. “Accent”: sotsialna osvitiia merezha [Accent: the Social Education Network]. Available at: <http://ac-cent.com/index.php/jomsocial>. The name of the screen.

5. Moodle [Electronic resource]. Available at: <http://moodle.kpnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=31>. The name of the screen.

Стаття надійшла до редакції 08.05.2018